

سرعت هزینه‌های تسلیحاتی در جهان

هزینه‌های بازدارندگی؟

به رغم پایان جنگ سرد و رقابت تسلیحاتی بلوک شرق و غرب، ظرف ۱۰ سال گذشته، هزینه تسلیحاتی جهان ۳۷ درصد افزایش یافته است.

گزارشی که به تازگی توسط مؤسسه "مطالعات صلح بین‌المللی" در استکهلم (SIPRI)، درباره هزینه‌های تسلیحاتی در جهان منتشر شده، بسیار تکان‌دهنده است. بر اساس این گزارش، در سراسر جهان، سالانه بیش از یک هزار و ۳۰۰ میلیارد (۹۰۰ میلیارد یورو) صرف خرید تسلیحات می‌شود. به عبارت دیگر، هزینه سرانه برای امور تسلیحاتی در جهان، سالانه به ۱۳۷ یورو می‌رسد که این رقم نسبت به سال‌های گذشته، افزایش سالانه ۳/۵ درصدی را نشان می‌دهد. آنچه در تحقیقات SIPRI جالب توجه می‌باشد، رشد سریع هزینه‌های تسلیحاتی در ۱۰ سال گذشته است، آن هم در شرایطی که مسابقه تسلیحاتی دو بلوک شرق و غرب پایان یافته است. البته این مؤسسه در کنار بررسی‌های آماری هزینه‌های تسلیحاتی در جهان، درباره نقش عوامل سیاسی، اقتصادی و نقش سیاست‌های مبارزه با تروریسم، در افزایش هزینه‌های تسلیحاتی در جهان تحقیق کرده است. بر اساس این تحقیق، "جنگ علیه تروریسم" که در حال حاضر، ایالات متحده آغازگر و پیشبرنده آن است، هزینه‌های تسلیحاتی را در جهان، به یک رکورد بی‌سابقه رسانده است.

نگاهی به جدول این مؤسسه در خصوص ۱۵ کشوری که بیشترین هزینه‌های دفاعی جهان را به خود اختصاص داده‌اند، نشان می‌دهد که ارتش ایالات متحده، همچنان در جایگاه اول جهان در خصوص

هزینه‌های تسلیحاتی قرار دارد. در واقع، تلاش برای افزایش امنیت آمریکا بعد از حادثه تروریستی ۱۱ سپتامبر، جنگ‌های پُر هزینه این کشور در عراق و افغانستان و رقابت واشنگتن با سایر کشورهای جهان در مسایل نظامی، باعث شده که ایالات متحده به تنهایی نیمی از هزینه‌های تسلیحاتی جهان را به خود اختصاص دهد. در این رده‌بندی، انگلستان جایگاه دوم را اشغال کرده است. این کشور، قراردادهای نظامی سنگینی را با کشورهای حوزه خلیج فارس، مخصوصاً عربستان سعودی منعقد کرده و در همین حال، هر ساله بودجه تسلیحات هسته‌ای خود را ۲۰ درصد افزایش داده است. به گفته باب اینزورث معاون نیروهای مسلح وزارت دفاع انگلیس، طی سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۵، بودجه نظامی هسته‌ای این کشور هر ساله به طور متوسط بین یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون تا یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون پوند در نوسان بوده است. انگلیس علاوه بر برنامه‌های خود برای تقویت توان نیروهای هوایی و زمینی، برنامه‌های جاه طلبانه‌ای برای گسترش توان دریایی خود آغاز کرده و به همین منظور، سرمایه‌گذاری‌های کلانی را در این زمینه انجام داده است. بنابر گزارش مرکز مطالعات امنیت جهانی، این کشور ۳/۸ میلیارد پوند (۷/۷ میلیارد دلار)، برای ساخت ۲ فروند ناو هواپیمابر ۶۵ هزار تنی، به نام‌های ملکه الیزابت و شاهزاده ولز اختصاص داده که طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده در سال

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۴۴ انتلاف‌های سیاسی و تجارت مرگ

۴۴ ناامنی با اسلحه

۴۵ بازگشت به جنگ سرد

۴۶ راز سر به مهر پکن

۲۰۱۴، آماده بهره‌برداری در نیروی دریایی انگلیس خواهند شد. این گزارش در نتیجه‌گیری خود در خصوص دلیل تلاش انگلیس و سایر کشورها برای دستیابی و ساخت ناوهای هواپیمابر، می‌نویسد: جنگ آرژانتین و انگلستان بر سر جزایر فالکلند در سال ۱۹۸۲، ثابت کرد که حضور تنها یک ناو هواپیمابر می‌تواند برنده یا بازنده جنگ را مشخص کند - درسی که کشورها آن را فراموش نکرده‌اند.

تهیه‌کنندگان این گزارش ۳۵۰ صفحه‌ای، در بخش دیگری از گزارش خود، افزایش هزینه‌های تسلیحاتی چین را مورد بررسی قرار داده‌اند - کشوری که در سال ۲۰۰۶ با بودجه‌ای بیش از ۳۷ میلیارد یورو، برای اولین بار از رقیب منطقه‌ای خود ژاپن پیشی گرفته است. کارشناسان مسایل نظامی می‌گویند که چین از رشد اقتصادی خود برای تقویت بازوی نظامی‌اش استفاده می‌کند و این در حالی است که عملکرد شفاف‌تری نیز از خود بروز نمی‌دهد. هرچند که چین در این جدول از نظر بودجه نظامی جایگاه سوم را به خود اختصاص داده است، ولی بسیاری از کارشناسان مسایل نظامی، متفق، القولند که چین هرگز بودجه نظامی خود را به طور واقعی گزارش نمی‌دهد. به باور آنها، دولت پکن در کنار بودجه‌ای که در گزارش‌های خود منتشر می‌کند، یک بودجه مخفی نیز دارد که برای جلوگیری از فشارهای بین‌المللی در خصوص نیت این کشور برای توسعه توان نظامی خود، هرگز آنها را اعلام نمی‌کند. این در حالی است که در بودجه نظامی کشورهای چین و روسیه، هزینه‌هایی که در زمینه تسلیحات هسته‌ای، موشکی و جنگنده‌های نظامی یا آموزش‌های نظامی مصرف می‌شوند، جزو بودجه نظامی محسوب نشده و در ردیف بودجه پروژه‌های علمی و آموزشی طبقه‌بندی می‌شوند - مبالغ نامعینی که اگر به میزان بودجه اعلام شده آنها اضافه شود، در آن صورت می‌توان، بودجه نظامی واقعی این کشورها را محاسبه کرد. ■